

in Sophoniā

dīta fecit dñs p eo: solis regressum: additōem annoz
stragē bōstū p angeliū. **d** In quib⁹ r̄c. Cōtra. iiii.
Reg. xvii. dī de ezechia. Cōfregit serpentē enē quē
fecerat moyses. Itē m̄ḡ dicit in bōstōn̄ q̄ ezechias
p̄fregit serpentē enē quē fecit moyses: t̄ puluerē eius
disp̄sit in torren̄ cedroni. R̄n
deo quidam di-
cūt q̄ becverba
tracta sunt a io-
sepbo q̄ errauit
hoc dicendo q̄
neboc inuenit
aliomō: nec in
libro Regū. nec
palypō. H̄t et
aliter dici. dī. ii.
in bōstōn̄ dī io-
sia oia vestigia
ydolatrie rede-
git in puluerem
vestigia serpē-
tis enē quē con-
trivit Ezechias
ob hoc p̄logo
sophoie legif̄ io-
sias serpētē tri-
uiss. vñ dī qali
qđ frustū r̄lictū
fuit ab Ezechia
qđ p̄ab ydola-
trantib⁹ iudeis
babebat̄ i reue-
rētia qđ p̄minu-
it iosis. **T** p̄t
dic hoc q̄ dico
Minuit. nō est
dīter p̄logi: **i**
immenia in multis libris: t̄ tūc p̄strus̄ l̄ra sic.
d In q̄b⁹. i. in q̄ simulacra. **b** Lui erro. i. ad quē
errore. s. ydolatrie. **c** Induct⁹ ppls. ppls dico.
d Detentus sup̄stitōe r̄c. i. cū approbatōe recepat.
a Enē ser. fa. a moysē. Nu. xxi. nō dixit q̄ destru-
rit: q̄boc legif̄ de ezechia. iiii. reg. xvii. a. Si aut̄ inue-
nit. Minuit. sicut in alib⁹ libris scribit: tūc dicēdū
est sicut p̄dixim⁹: q̄ ezechias p̄fregit serpentē quē iosi-
as cōminuit q̄tū ad aliquā p̄te q̄r̄ adhuc in reverētia
babebat̄: tūc p̄strus̄ l̄ra sic. In q̄bus. i. in q̄ simula-
cra. Minuit vel cōminuit serpentē r̄c. Lui erro i indu-
ctus ppls admiserat. i. peccauerat. admittere. n. dicit
peccare vel recipere. ppls in q̄. Detet⁹ sup̄stitōe. i. vicio-
sa religiōe v̄l sup̄stitionis obfūatōe. Idoloz. i. in cultu
ydolatrie. **e** Idē custo. pascha. iiii. reg. xxi. nec. ii.
Iom̄ ē tale phase a dieb⁹ iudicū q̄ iudicauit iſrl̄ t̄ om̄
dierū regū iſrl̄ t̄ regū iuda: sicut in. xvii. a. regis io-
sic r̄c. eadē sua legif̄. n. pal. rrrv. f. **f** Dī de ḡpbe
tā r̄c. h̄tagē materia. pphic q̄ p̄sistit i trib⁹ in getiā de
fructōe: in israelitici p̄p̄lō liberatōe: in ciuitatis iſrl̄ re-
paratōe: ista tria satis patēt in l̄ra: dic iḡ. **f** Dī. s.
pp̄ bonitatē regis iſlic. **g** Hetib⁹. s. philistēis mo-
abitis t̄ assyriis. **h** Lectōe p̄p̄esis. sophoie. ii. Ga-
za destruncta erit r̄c. ibi noianē ciuitates p̄biliſtinoꝝ q̄
destruēde erat. Itē in eodē ca. Moab vt sodoma erit
t̄ fili⁹ āmō q̄i gomorrah. t̄ seqtur in eodē ca. Et p̄det as-
sur. ponet speciōfā in solitudinē. hoc dic̄ n̄ minuen.
i Affuturū iudicū. s. cōdenatōis t̄ destructōis: qđ so-
nat verba cōmiatōis. vñ dī Gaza destruncta erit. mo-
ab vt sodoma erit r̄c. **k** Oplo nō iſrl̄ salu. i. libera-
tōz t̄ captiuitate. s. esdre. i. **l** Et ciuit. r̄c. i. esdre. vi.
m Tūc t̄pis tribuēdā. s. q̄n ḡetes q̄b⁹ p̄miaſ destruet
Diere. xxx. Ecce ego cōuerta ouersionē tabernaculo-
m̄ iacob t̄ tectis ei⁹ miserebor: t̄ edificabit ciuitas i cr-
cello suo t̄ tēplū iux̄ ordinē suū fūdabit̄. **n** T̄extu

lectōis denunciauit. **S**ophonie. iii.

Ep̄licit qualiscunq̄ expositio istius p̄logi.
Dostilla Nicolai de lyra sup̄ sophoniā. pp̄bam ūncipit
cū additōibus pauli ep̄i burge. t̄ replicis matbie dorunc
ordinis minor.

Caplin. s.

t̄ archanoꝝ tei cognitor su-
dimit clamorē a porta p̄isci
um: t̄ eialatū a secūda: t̄ cō
tritiōem a collib⁹. Indicit
q̄z v̄lularuz habitatoribus
pile: q̄r̄ p̄ticuit ois ppls cha-
na an: disp̄ierunt vniuersi q̄
innoluti erant argento.

Ep̄licit argumētū. In
cipit sophonias p̄phets.

Caplin. j.

T Erbū dñi qđ
factū est ad so-
phoniam filiuz
chusi filiū go-
wlie filiū ama-
sie filiū ezechie: in dieb⁹ Jo-
sie filiū ammon regis iuda.
Cōgregās cōgregabo oia
a facie terre dīc dñs: cōgre-
gans hoīem t̄ pecus: cōgre-

T Erbū domi.
Pro-
phetia
sopho-
nie in duas ptes di-
vidit: in p̄bemū t̄
tractatū q̄ incipit:
ibi. Cōgregas. In
p̄bemio notificat
sophonie stat⁹: ge-
nus t̄p̄s: Status
cū dī. a Erbū
do. qđ sc̄m̄ ē ad so-
phoniam. p̄ b. n. ostē
ditur ip̄m fuisse p̄-
p̄beta. ii. Petri. j.
H̄o volūcate b̄ra-
na allata est aliquā
p̄p̄betis: s̄ sp̄fan-
cto inspirati locuti
sunt sancti dei ho-
mies. t̄ iste stat⁹ ē
q̄i medius inf̄ deus
t̄ cōem p̄p̄lm pro-
pter qđ p̄p̄ete di-
cunt dñ p̄cipiatu-
re: fm̄ q̄ exponit
saluator̄ illud psal.
Ego dixi vñ est. d.
Jo. r. ca. Illos di-

xit deos ad quos fact⁹ ē fm̄ dei. sc̄o notificat eius ge-
nus cū dī. **b** Filiū chusī r̄c. fm̄ regulā becveroꝝ iste fu-
it p̄p̄beta: eo q̄ exprimif̄ nomē eius in p̄ncipio p̄p̄betie
filiū sui sicut dcm̄ ē Esai. j. t̄ idē ē intelligēdū de alijs trib⁹
b̄noiatis. Iž nō habeant eoꝝ p̄p̄betie: t̄ sic p̄t̄ q̄ iste so-
phonias nō solū fuit p̄p̄beta: s̄ d̄ genere. p̄bali: q̄r̄ p̄t̄ eius
auus t̄ pauus t̄ attauus fuerūt p̄p̄ete. tercio notificat
t̄p̄s cū dī. **c** In die. i. osie. ex quo p̄t̄ q̄ iste p̄p̄beta uincit
ante t̄p̄s babylonice captiuitatis. **d** Cōgregans. hic
p̄n̄r̄ ponit tractatus q̄ diuidit in duas ptes. s. in pte
cōminatořā t̄ solatorijā que incipit in. iii. ca. Prima in
duas. q̄ p̄mo cōminat peccatorib⁹ generaliter. sc̄o magis
sp̄aliter: ibi. Et extenda. Circa primū dicit p̄p̄eta in pso-
na dñi. **d** Cōgregans cōgre. oia a facie terre. t̄ ista cō-
gregatio nō est ad salutē: s̄ ad penā: qđ p̄t̄ ex fine b̄i⁹ p̄-
tis: r̄bi dī. Et dis̄p̄dam hoīes a facie terre. t̄ hoc mō acā-
pit cōgregatio ab abachuc primo. Totū in barno suble-
uauit t̄ cōgregauit in rhete suū. t̄ sic cōminat penā pec-
catōibus generaliter cum dicitur.

e Cōgregans hoīem. i. hoīes peccatores ad penam. t̄
q̄r̄ bruta p̄ boīem facta sunt: iō cōminat q̄ bec pena ex-
tendi debeat ad ip̄a cum dī: Et pecus r̄c.

f Et extenda. Dic p̄n̄r̄ cōminatur peccatorib⁹ sp̄alit
t̄ primo iudeis: sc̄o p̄p̄is extrancis ca. se. Dīa diuidit
in quinq̄ ptes: q̄r̄ p̄mo fit cōminatio sacerdotib⁹: secun-
do p̄ncipib⁹: tercio vulgarib⁹: quarto se occultatib⁹. q̄n-
to p̄cludit tribulatōis pondus. ptes patebūt proseqn-
do. Ista t̄n̄ diuisio nō est ita p̄cisa quin de sententia vñ-
ptis ponatur aliquid in alia: sicut fit cōiter in diuisiōib⁹
alijs prop̄beta. Circa primū dī in psona dei. **f** Et ex-
tenda manū meā sup̄ iudā. ad puniendū eius p̄p̄lm pec-
catōe. **g** Et sup̄ oēs habitatores bierlin. que erat me-
tropolis iude: t̄ ibi vigebat viciū ydolatrie: in quo magis
erant culpabiles sacerdotes qui tenebātur illud extirpa-
re t̄ diuinō cultui intenderc: iō subeditur.

666 v

Liber

b *Et dispdām de loco reliquias baal. i. ydolatrie cultū.*
i. Et no. editu. cū sacerdotibꝫ. editu. dicit̄ custodes lo-
cī ydolatrie q̄i edē tuētes. k. Et illos q̄i adorāt sup te-
cta militā celi. i. solē & luna aliosq; planetas: tecta. n. to-
moꝝ illius terre erant plana: iō ibi ascēdebat ydolatre
adivedēt & colēdū

pleniū fr̄derā. m. Et iurāt i melchō.

qz sil'euꝝ dño cole-
bant ydola: 2 in eo
rū reuerentia iura-
bant. m. Et qui
auertunt de p̄ tergū
dñi. cuius legē & cul-
tū dimittentes.

n *Silete a facie*
dñi. i. silebitis sicut
reiecti & confusi. o.
Quia iurta ē dies
dñi. i. tps sue vindi-
cce. p. Quia p̄
parabit dñs hosti-
am. i. pl̄n īde ad
occisionē. q. Qā
ctificauit vocatos
suos. in hebreo ba-
bet: Preparauit. ver-
bū. n. hebraicū bic
positū equiuocū ē
ad preparare & san-
ctificare. hebrei se-
quunt r̄nā signifi-
cātōem. & trāslatō
ūra aliā: p̄nt etiam
dici isti vocati a dō
sancificati. i. appli-
cāti ad executo em
diuine iusticie: et isti
fuerunt chaldei.

r *Et erit. Hec est*
secunda ps in qua
cōminat principi-
bus cū dñ. r. Et
erit i die hostie dō-
mi. i. occisionis pec-

catorꝝ fin ordinē diuine iusticie. s. Et visitabo sup p̄n-

cipes &c. principes. n. sedechie & filios ei⁹ fecit nabuchodonosor

occidi: & oculos eius erui. iii. Reg. vlti.

t *Et sup oēs &c. i. vestibus cultui alienoꝝ dcoꝝ depu-*

tatis. calibus. n. vtebant sacerdotes iudeoꝝ aliqui: qz cū

dño etiā ydola colebant: vt pdictū est. v. Et viss. sup

oēm &c. ingrediēs domū dñi magis ad suā pompa q̄ ad

dei reuerentia. in hebreo tñ br̄. Sup oēm trāsilētē limē.

qz aliqui volētes sacerdotes dagon & eius cultores imi-

tari: qui non calcant sup limen tēpli dagon. i. Reg. v. sic

ingredientes tēpli dñi limen transliebat absq; eius cal-

catoꝝ: b̄m q̄ dicit hic ra. sa.

v *Qui p̄lent domū dñi*

dei &c. ibi tractantes negociatōes & p̄similia. vt p̄t Job.

ii. que babent iniquitatē & dolum annera.

r *Et erit. bec est tercīa ps in q̄l cōminaſ vulgaribꝫ. v.*

y *Qor clamoris a porta pisciū. sic nominata: qz respi-*

ciebat mare: & p̄ illam piscis inferebant in irlm & erat in

muro exteriori. z. Et v̄lulatus a secunda. i. a porta si-

bī correspondente in muro secundo. a. Et contritio

magna a collibus. i. a monte syon in quo erat templū &

domus regia: que claudebat tercio muro. Triplices. n.

clausuram fecit salomon in bierlin. Et p̄ ista ostendit q̄

totus populus ciuitatis eēt affligendus in omni pte.

b *Vlulate habitatores pile. i. bierusalem vt dicunt ex-*

positores nostri cōmuniter: que dicitur pilas: eo q̄ es in

medio iudee: sicut pes pontis q̄ pilas dicit in medio eius.

Vñ versus: Est pila pes pōtis. pila ludus: pila taberna.

in hebreo habet: Habitatores bamaquetes. & sonat pto

fundum in latino: 2 dicit ra. sa. q̄ illa est ciuitas q̄ vo-
catur cyberias noiata p̄funda: eo q̄ est in temissione lo-
co indee. c. Coticuit om̄is pp̄ls cbanaan. i. iudeo-
rum siue indee: qz ibi habitauerunt cbananei ante fili-
os isrl: 2 qz filii isrl secuti sunt mores cbanaveoz.

tritio maḡ a collibꝫ. Ulula-
te habitatores pile. c. Coticuit
ois pp̄ls cbanaā dispierūt
om̄es inuoluti argēto. Et
erit: in tēpe illo scrutabor
irlm in lucernis & visitabo
sup viros teſiſos in ſecibo
suis: q̄ dicūt in cordibꝫ ſuis
No faciet bene dñs: & non
faciet male. m. Et erit forti-
tudo eoꝝ in direptōe: & wo-
mus eoꝝ in desertū. Et edi-
ſicabunt wmos et non ha-
bitabunt & plantabunt vi-
neas: & nō bibēt vīnū earī.
Juxta est dies domini ma-
gnus: iuxta ē & velox nimis.
g. Vox diei domini amara:
tribulabit ibi fortis. Dies
ire dies illa: dies tribula-
tionis & angustie. dies ca-
lamitatis & miserie: dies
tenebrarū & caliginis: dies
nebule & turbinis: dies tu-
be & clangoris ſuper ciuita-
tes munitas: & ſuper angu-
los excelsos. Et tribulabo

d *Dispierūt*
om̄es inuoluti
argento. i. plē-
niuictis male ac
quisitis. que in-
uolunt boni-
nes peccat. f. illud
ad tbi. vi.

Qui volūt diui-
tes fieri incident in laqueū & tentatōem dyaboli & de-
sideria multa &c. e. Et erit. bec est quarta ps in q̄
cōminaſ pp̄b̄ta latētibꝫ. d. f. Scrutabor: bie-
rusale in lucernis. qz capta ciuitate chaldei cū lumina
ribus querebant abſconditos in locis ſubterraneis &
obſtructis. g. Et visitabo. inferendo penam.

b *Sup viros teſiſos in ſecibus ſuis. i. obſtinatos in*
peccatis ſuis. i. Qui dicunt in cordibꝫ ſuis. ma-
le de deo ſentiendo. k. No faciet bene dñs. ſuis cul-
toribus. l. Et nō faciet male. ſuis cōtemptoribus.

Ceciderant. n. in errorē illoꝝ qui dicunt p̄uidentiam
diuina nō extendi ad bec inferiora. ex quoꝝ p̄ſona dī
Job. xxii. Circa cardines celi gambulat. nec nr̄a cōsi-
derat. m. Et erit fortiſtudo eoꝝ. i. diuītia eoꝝ. vñd

in hebreo br̄. Subſtātia eoꝝ in direptōem chaldeis.

n *Et domus eoꝝ in desertū. habitatoribꝫ eārī oc-*
cisiō vel captiuat. iō ſubdit. Et edificabūt wmos &c.

o *Juxta est. bec est ps quinta in qua cōcludit pon-*

dus tribulatōis imminētis cum dicitur. Juxta ē di-

es domini magnus. magnitudine ſue vindicte.

p *g. Vox diei dñi amara. qz om̄es clamabunt p̄ ama-*

ritudine angustie. q. Tribulabitur ibi fortis. t. ml-

tomagis alm. r. Dies ire dies illa. i. dei vindicte.

s *Dies tribulatōis exterius. t. Et angustie. inte-*

rius. v. Dies calamitatis. i. luctus. r. Et mis-

trie. i. cuiuslibet boni defectus. y. Dies tene. & cali-

ginis. q. d. tāta erit tribulatio & null⁹ poterit vidē lo-

cū fugiēti ſen abſcondēti ſe. z. Et turbis. i. ipat̄ dāl-

Sophonie

deoz oia rapientis. 5 **D**ies tubē et clāgoris. chaldeos ad bellū incitantis. a **E**t sup angu. excisos. i. turres excelsas q̄ solē fieri in muroz angulis. b **E**t ambu. vt ceci. i. incidētes in pīculis vñdiḡ: si- cut cecus ambu. q̄s cadit in fōveā tūmpingit ad lapi- dē: et subdiē cā.

c **Q**uia dño peccauerūt. m̄t tipl̄. vt p̄z p̄ su- predicta. d **E**t effundē san- guis eoz sīchū- mus. i. fā q̄ to- p̄ erit opta san- guine. f **E**t corpa eoz. sicut stercore. i. dimic- tent inseptua. g **I**n igne zeli- cius. i. vñdicte tei. b **E**deo rabi- ois terra. f. m̄dec de q̄ lo- quē pp̄bēta.

Caplin. q.

Onueni- te. Post & pp̄ba cōminatus ēiu- deis: h̄ dñr om̄i na extrancis: et diuidit in duas q̄ p̄io p̄tinuat se ad dcta: sc̄o erequī dicēda ibi. Quia gaza: Circa primū p̄- dominatōz ca. p̄. ce. posita induc- pl̄m suū ad pe- nitentiā et euā- dat pena cōmi- natā. d. a **C**ō- uenite. p̄ mutu- am dilectōem. b **G**regamī- ni. i. locū diuinū cultus ad impe- trandū peccatorw̄fōz remissiōem.

c **G**es nō aña- bilis. i. deo odibilis p̄ peccator multiplicativem. d **P**riusq̄ pariat vñsio. i. añq̄ pena mibi oñsa. reue- latōe diuina sup vos veniat in effectu. e **Q**uasi pulucē transiuntē dī. Ita līa apud hebreos. d̄ de- curta: q̄ ad eius intellectū opt̄ supplere aliq̄: t̄ cō- tinuat sic p̄cedēti līc. **P**riusq̄ pariat vñsio. i. pena p̄ni- sa tollat vos de terra vñra: ita velociter sicut vñtus tol- lit pulucē: t̄ sic sol suo transiut veloci facit dī.

f **Q**uāc̄ ve. sup vos ira furo. dñi. i. pena sue vñdicate. g **A**nteq̄ ve. sup vos ira indi. et. repetitio ēeiūsde- sine ad maiore assertiōem: t̄ sic ēi in hebreo. p̄q̄ qđ alio male corrigūt: rabētes istud q̄ nō sit detextu.

b **Q**uerite dñm oēs māsuetū tre. vt p̄ vñram iusticiā et orōne alijs p̄caf a pena cōminata. sicut Gen. xvii. dixit dñs se velle p̄cere toti ciuitati sodomor̄. p̄ decē iustis si ibi sumenit̄. i **Q**uerite iustū t̄c. i. ipm deū p̄siderando eius iusticiā et māsuetudinē. q. d. sicut cō- minat̄ē pena p̄cēb̄d̄ ex sua iusticia: sic pat̄ est p̄cere penitētib̄ ex sua mās. a **Q**uia gaza. bīc dñr pp̄ha erequī dicēda extraneis dñminādo: t̄ p̄io philisteis: sc̄o moabitēs: t̄ ammonitis: ibi. **A**udiui. Tercio ethyo- pib̄z et assyriis ubi. Sz et vos. Circa p̄mū dicit.

a **Q**uia gaza desiru. erit. q. d. p̄p̄ hoc monui vos ad p̄mām. q̄ tra philistinoz q̄ estora fortior: testruet p̄p̄ sui obstinatoz in perō: t̄ ex p̄mīt bīchoia quatuorz cui

tatū p̄ncipaliū. Cōseq̄ēter toti pp̄lo cōminaē. d. b **E**c q̄ habi. fumi. maris. i. p̄tē terre sitam sup̄ia mare: terra. n. pp̄blistinoz sita est sup̄ia mare mediterraneū. c **A**erbi dō. sup̄os chanaā. ēra. n. pp̄blistinoz dī. chanaā q̄ erat yna portio regnoz chanaā: vt p̄z in libro iōsue.

d **E**t erit funicu-

maris. i. terra pp̄bli- stinoz. e **R**eq̄- es pastoꝝ: q̄ dīstru- ctis ciuitatib̄: t̄ eie- ctis habitatoribus

tra manebit incul- ta: t̄ sic solis pascu- is aialū apta. f **E**t erit fumi. eius q̄

remā. d. do. iuda t̄c. i. reuētētes de ba- bylone ibi pascēt animalia sua. g **A**d vesp̄am reque- scet. cū aialib̄ suis i- caulis. b **Q**uia vīsi. eos dñs. libe- rādo eos de capti- uitate babylonica p̄ eoz pniam. i **A**udiui. bīc dñr p̄mīnāt̄ moabitēs t̄ ammonitis. d. i. p- sona dei. i **A**du- diui obp̄briū mo- ab t̄c. dic bīc Ra- fa. q̄ iudei cū duce- rent in babylonez captiui gementes: t̄ flentes: moabite t̄ ammonite p̄ quoꝝ terrā ducebant̄: de- risoriē eis dicebāt̄. **Q**uare lugētis et tristam̄: q̄ ad ter- rā vñram ducimini. inde. n. natus fuit abraā p̄f vñ. Gen. vii. k **E**t magnū- si. sunt sup̄ ēmīnos eoz: q̄ iudeis i ca- ptuitatem ducis

moabite t̄ ammonite occupauerūt p̄tē terre eoz. t̄ subdiē pena. l **H**roptere vñ. ego dī. dñs. i. sicut vñz est q̄

ego sum vita p̄ cēntia: t̄ sic pūnicēt̄ moabite t̄ ammonite. m **Q**uia moab t̄ so. erit t̄c. li. vt non dic bīc eq̄ilitatē: q̄ iste terrenō fuerūt sic subverse. s. ad t̄ps fuerunt deserter: babylatorib̄: et cultorib̄: p̄tīm occisis: t̄ p̄tīz captiūat̄. n **F**iccas spinaz. i. nō crescent ibi nisi spine. o **E**t acer. salis. sal. n. reddit terrā sterilez: t̄ iō p̄ hoc designat̄ sc̄erilitas terre p̄p̄ defectū culture. vt dīctū ē. p **A**lsq̄ ēmīnū. in hebreo br. Alsq̄ in seculū. t̄ iō ēmīnū nō impor- tat bic p̄petuitatē a p̄tē fūis s̄lōgitudinē t̄p̄is. q **E**re- liche pp̄li mei. i. reuētētes de babylonia. r **D**īnipient̄ eos. qđ fuit ipletūt p̄tē machabeoz. t̄ cā b̄ replicat̄ cū dī- s. **H**occis cucinet t̄c. t̄ exponat̄ vt supra. t **D**orib- lis dō. sup̄ cos. grauiter puniendo. v **A**ttenuabili- oēs p̄vōs terre. ydola moabitaz. t̄ ammonitaz p̄terēdo. x **E**t ad. eu. z. dñm. y **A**tri. i. iudei. z **D**e loco suo. i. d̄ tēplo in iſlīm p̄ zorobabel redificādo. a **D**ēs insule gētī. i. aliq̄ d̄ oib̄ insulā: q̄ p̄ sanctitatē tēplo m̄lti gētiles de diuerb̄ p̄tib̄: veniebat̄ adozare dñm in iſlīm. vt b̄. iii. Re. viii. t̄ Po. xii. v̄l p̄t istō. Et attenuabili t̄c. expo- ni vt sit de tēpē t̄pi. pp̄bia in q̄ deiecta est ydolatria. t̄ oēs gētes adorat̄ vñu deū līz diuersumōe except̄ aliq̄b̄ bar- bari i q̄b̄ dī ab aliq̄b̄ adhuc manē ydolatria. b **S**z t̄. b̄ vñtio dñmāt̄ et ethyopib̄: t̄ assyriis. d. s. t̄ t̄c. q̄ freqūt p̄lō meo molesti fuistis. q̄. gal. cu. c **D**iffecti t̄c. gladiū suū

Liber

dicit gladii regis babylonis: qui in hoc erat executor diuine iusticie: et Victorias agebat divina virtute. **d** Et extendet manū suā: i. vindicte sue peccatum. **e** **H**up aqlo nē: in illa. n. pte est regnum assyriorum respectu hieros. **f** Ecce poterit speciosam: i. nimue q̄ erat metropolis in illo regno. vñ superius **N**aum. iij. affimilat meretrici specie. **s** **E**t ac cubabūt in medio ei⁹ greges. q. d. ita diu manebit ei⁹ de structio q̄ in place. is eius crescat herbe aialium pasque apte. **b** **E**t ono crotalus et bericius. **c** tales. n. aues et bestie solerū in edificiis destrutis habitare. **i** **H**ec ē ciui. gloriōsa. i. supba. **k** **H**abitas in cōfidentia: qr̄ ppter magnitudinē sue potentie nullū timebat. **m** Que dicebat. p̄ nimia supbia. **m** **E**go sū. s. sola potens: alie autem ciuitates nullū us r̄putatiōnē sunt respeteti mei: t̄ p̄ ciuitatē metropolim intelligit regnum.

n **Q**uō sc̄a est in desertū. q. d. nō ē fa etū sola virtute humana: s. magis diuina. **o** **O**m̄is qui transit p̄ ea si bilabit. designans q̄ ei⁹ p̄tās sicut si bilus transiit. **p** **E**t mo. ma. suz. notando mala q̄ regnis alijs fecit. **l** Caplin. iij.

Tepuocatrix. **H**ec ē sc̄a ps̄ h̄ncipal' que ē in pp̄l israel p̄solatoria: et exponit aliqui p̄solatōnem p̄reditu de captiuitate babylonica: s. alij ponunt hic que nō vidēn̄ huic intellectui p̄sona: et videbit p̄ se quēdo. pp̄ qd̄ m̄bi videf̄ sine p̄iudicio q̄ istud sit referendū ad p̄solatōnem factā et siendam p̄ xp̄m. **S**ciendū tñ q̄ l̄ aduentus xp̄i fuerit oib⁹ consolabilis quātū est d̄ se factus est tñ tristabilis pluribus iudeor⁹ p̄ sua incredulitate: et iō p̄ns caplin in duas ptes diuidit: qr̄ primo ponitur incredulor⁹ increpatio: sc̄o credentia cōsolatio: ibi. In die illa. Prima in duas: qr̄ p̄mo increpati incredulitas iudeor⁹ secundo ponit p̄uersio finalis eoz: ibi. **D**icitur. p̄ma adhuc in duas: qr̄ primo increpati culpa: sc̄o subdit pena: ibi. **D**ns iustus. Circa priuū dī. **a** **T**e p̄uocatrix et redempta ciuitas coluba. ista ciuitas intelligit hieros fñ oēs expoſtores hebreicos et latios q̄ dī. p̄uocatrix ire diuine: ppter maliciā sacerdotū et scribar̄ ōtra xp̄m insurgētū: Et redēpta q̄tū ad bonos p̄ xp̄i adūtū. Et columba pp̄ simplices qui in petendo mortē xp̄i furent decepti p̄ sacerdotes: Math. xxvii. **b** **M**on audiuit vocē. s. xp̄i p̄dicantis. **c** **E**t nō suscep disciplinā. recedendo a peccatis. **d** **I**n dño nō ē p̄fisa. s. magis in boib⁹. vñ Job. xj. p̄senserūt osilio cayphe de morte xp̄i: ne venirent romani et tolleret locū et gentē. **e** **A**d deū sū. s. xp̄m. **f** **N**ō appropinquit. p̄ imitatiōem: s. se magis elongauit. **g** **P**rincipes eius in medio eius q̄ileones zc. Hopulus. n. iudaicus tunc p̄ sacerdotes re

gebaſ: et bñm hoc erant p̄ncipes et iudices pp̄li: qui dī cunct hic leones rugiētes: pp̄ crudelitatem p̄ xp̄m. **E**t lu pi erga pp̄lin c̄bōa p̄tū violētia p̄tū fraudulētia rapiebat: qr̄ valde auari et cupidi erat ve p̄z ex euāgelio. **t** iosephus hoc declarat multipliciter libro de iudaico

bello. **b** **D**ro phe eius vesani sicut p̄tē de cay pba q̄ pp̄beta uit d̄ morte xp̄i **z** o. q. et tñ suis p̄fissimus et infidelis: l3. n. pp̄beta tia sua vera fuet: bāc tñ uō intellerit ut ibi de clarat. **i** **G**acerdotes ei⁹ poluerūt sanctū. i. legez et tēplū: qr̄ legē dei irritauerūt ppter suas traditōes: mat. xv. et tēplū polluent p̄mittēdo et faciēdo ibi leculares negociatōes: **z** o. q. tñ bñt anera via mendacia et dolositates. **k** **D**ns iust. **H**ic p̄ter ponit debita pena. circa quā p̄io ponit xp̄i iusticia: et q̄ pcessit punitio ista cū dī. **D**ns iustus i medio eius. i. dñs ibs xp̄c: q̄ fuit in medio pp̄li nō solū deitate: s. et assū p̄ta humanitate.

l **N**ō fac. iniq. in p̄sona. p̄pria: nec dimitteri impunitā in alia. **m** **M**ane māe. i. celerit. **n** **J**udicū su. dabit. i. punitōe suā ōtra ciuitatē et pp̄lin incredulū. xli. cī anno a passione xp̄i p̄ romanos fuit hieros destructa: et pp̄la incredulus p̄tū occisus: et p̄tū captiuitatus. **o** **C**on luce. qr̄ punitio ista toti orbi fuit manifesta. **p** **M**esciuit autem iniq. i. pp̄ls incredulus. **q** **C**ōfusionē. ibi venturā p̄ morte xp̄i: qr̄ si p̄sciūset nō eam detinuisse. **r** **D**ispiddi gentes. te iudea. **s** **E**t dissipati sunt anguli eoz. i. p̄ncipes quib⁹ adhucerebant sicut p̄ties angulo: vel qr̄ tota terra iudee fuit dissipata p̄ romanos vsq; ad extremos eius angulos. **t** **D**esertas feci vias eoz. pp̄lo iudecaptiuato. id subdit.

v **D**esolata sunt zc. et p̄tē litera. **x** **D**icitur. Hic p̄sequenter ponit iudeor⁹ finalis ouerio: secundo circa hoc remouet dubitatio: ibi. **T**erūtamen. Circa priuū dicitur. **y** **A**ctamē timebis me. timore filiali. p̄ tē isto. **z** **S**uscipies disciplinā. s. xp̄i detecta p̄ enoch et helyā f. lītate antirpi. **a** **E**t non peribit habitaculū eius. i. habitaculū bonor⁹ nō tollet a cōuersis. **b** **D**ro ppter omnia in quibus visitavi eam. i. propter longam captiuitatē quā induitū sup gentē iudaicaz et qua videbat a deo totaliter reprobata. **c** **C**leruntamē. Hic remouetur dubium. posset. n. aliquis credere q̄ iudei essent generaliter ad deum conuertendi tempore sue predicationis: iō hoc remouet ostendens q̄ erit hoc circa finem mundi. **d** Ad cuius iudic

Sophonie

lectū sciendū: q̄ fīm glo. sup illud Mar. xii. Dic est heres. principes sacerdotū cognoverūt ielum nazarenū eē xp̄m: s̄ q̄ postea manifeste p̄dicauit ē eorū vicia: in uidiā z dñi 3 p̄ceperūt ē ip̄m. q̄d q̄d p̄cedēs cognitio fuit subuersa z exceccatio secuta: z exceccatio sacerdotū causa fuit ex-
ceccatōis aliorū
z ex hoc p̄uersio
general iudeorū
ē dilatata. z gen-
tilitas ad fidez
vocata: b̄z q̄ di-
cit apl̄s ad Ro.
xj. c. Licitas ex-
pte cōtigit in is-
rael donec plenū
tudo gentiū in-
traret zc. z hoc
ē q̄d d̄f bic.

c. Gerūtamē
diluculo. i. tēpe
p̄dicatōis xp̄i
q̄d d̄f diluculū
supra Osee. vij.
Quasi diluculū
p̄gatus ē egres-
sus eius zc. d. Surgetes. s. iu-
dei contra xp̄m.
e. Corruerūt
omnes cogita-
tōes suas. id est
cognitōes q̄s
habebat de xp̄o
f. Quapropter
exspecta me. i. ex-
pectab manēs i
tua cecitate.
g. In die resur-
rectōis mee i su-
turū. i. vscg. ppe
finē m̄di. i. iii. q̄
resurgent mortui: que dicit̄ bic resurrectio dñi: q̄s fiet
virtute diuinā. b. Quia iudiciū meū. s. finale.
i. Ut cōgregē gētes. generaliter. k. Et effundam
sup eos indignatōem meā. q̄d intell̄t q̄tū ad malos:
ērūt in maiori nūero: totū aut̄ a maiori pte decimiat̄
l. In igne. n. zeli mei. i. zelo meo accenso.
m. Deuorabit̄ oīsterrā. iste ē ignis p̄flagratōis p̄ce-
dens iudiciū. n. Quia tūc. tpe p̄cedēti iudiciū an-
tip̄o imperfecto. o. Reddā po. labiū electū. q̄r oēs
p̄ficebunt̄ xp̄m. p. At inno. oēs no. dñi. s. ihu xp̄i.
q. Et seruant ei humero vno. i. vno cultu xp̄iano: et
q̄ hoc intelligat̄ de xp̄o fīm doctores antiquos hebreo-
m̄: p̄z p̄ glo: sup Ben. xlj. ybi allegat̄ hec scriptura: si
cūt scriptū est: Tūc couertā ad pp̄los labiū electū ad
inuocandū nomē dñi: z ad colendū eū humero vno: z
sequit̄ exponēdo: nō ē aut̄ dc̄m bic: nomē dñi: nisi re-
messias: z ad colendū eū hūero vno: q̄r erit principat̄
sup humerū eius. a. Altera flumi. et byopie zc. i. oēs
gentes quantūcunq̄ longinq̄ deuote credēt xp̄o z ser-
vient. b. In die illa. Post increpatōem incredulo
iudeorū: b̄c p̄n̄ ponit p̄solatio credentia. qui in ad-
uentu xp̄i fuerūt pauci cōpatine ut p̄dictū est cū d̄r.
b. In die illa. hoc nō referē ad līram imediate p̄cedē-
tē: b̄c ad illud q̄d supra dc̄m ē de tpe p̄dicatōis xp̄i in q̄
principes iudeorū fuerūt p̄dicto mo exceccati: z seque-
ter multeudo pp̄li: apl̄s vō credētes illuminati de q̄-
bus d̄r bic. c. No p̄fun. sup adiuē. tuis. i. peccat̄
p̄fectis q̄ passionē xp̄i totaliter teletis.
d. Quia tūc auferā de medio tui magniloquos. i. fī-
cipes sacerdotū: z scribas supbos: qui in vltōem mor-
is xp̄i sīcū pp̄lo eis adherēt fuerūt destruci p̄ romā

nos. d. Et nō adiūcies exaltari. i. sup̄be clēnari.
e. In mōte san. meo. i. in mōte syon ybi erat tēplū q̄d fu-
it p̄ romanos destructū: z an eius destruktōem multum
gloriabant̄ iudei de ip̄o. f. Et verelin. in me. tui pp̄lin
paup̄em. s. apl̄os z alios fideles p̄ceptores terrenoz.

g. Et sperabūt in
noīe dñi. non in po-
tentia mūndi. vē p̄z
in actib⁹ ap̄lorū
in plurib⁹ locis.
b. Mō facient. q̄nī
quitatē zc. q̄r valō
mūde z iuste viue-
bant in primitiva
ecclia. i. Quo-
niā ip̄i pascēt. apo-
stoloz doctrina.

k. Et accubabūt
in vnitate eccliaſti-
ca. l. Et nō erit
q̄ extreat. terrore
dēcidente a fide ve-
ra: z q̄r multi eorū
nō timebāt temē-
tāto subdit̄. m. Lauda filia syon. i.
ecclia militās. n. Jubila zc. repeti-
tō est eiusdez frīe
ad maiore xp̄issio-
nē. o. Abstulit
dñs iudiciū tuūm
. i. pena p̄ pctō ade-
inflicta q̄tū ad de-
scensum in infernū
p. Avertit iimi-
costuos. reprimē-
do potentia demo-
nuz. q. Rex iſrl
dñs. s. Ihs xp̄c. r.
In medio tui. vī.
q̄ dicit Math. vi.

Ecce ego vobisū sum oībus diebus vscg ad plumatōez
seculi. s. In die illa dices hierlm. i. ecclie militanti q̄
noīe hierlm designat̄. Es. ii. z hoc p̄ apl̄os z alios p̄dica-
tores p̄fortādo fideles infirmiores. t. Noli timere. a
p̄secutōibus iudeorū z tyranoz. v. Mō dissoluantur
manus tue. te retrabendo a bono ope. x. Dñs deus
tuū. s. ihu xp̄c. y. In medio tui. sicut iaz expositū ē.
z. Ope saluabit. te in pressuris. a. Gaudebit sup te.
p̄ p̄seuerantia in fide. b. Gilebit. s. pctā tua p̄terita.
c. Hugas. i. boies vanos. d. Quia a lege recesserāt
i. a fide xp̄i z deuotōe decepti p̄ sacerdotes et scribas: vt
p̄dictū est. e. Cōgregabo. ad fide xp̄i reducēdo. vñ p̄-
dicante Petro sic reducti sunt ex illis tria milia dic vna
Actu. ii. z alia die quinq̄ milia: actu. iii. f. Quia ex te
erāt. i. de numero p̄destinatoz ad fide. g. Ut nō vtra-
ba. sup eis op. s. sic infidelitatis. b. Ecce ego inficiā
oēs qui afflixerūt te. primitua. n. ecclia valde afflita fu-
it a iudeis in p̄secutōe q̄ facta ē sub stephano: actu. viii.
z tisti fuerunt oēs imperfecti p̄ romanos: vel in vnitutē re-
dacti p̄ captiuitatē: que seruitus est mors civilis.

i. Et salua. claudicatē. in p̄secutōe. n. sub stephano cre-
dentes. p̄ maiori pte dispsi fuerūt p̄ regiones apl̄os in bie-
rusalē remanentib⁹: qui erant fortiores: z sic ecclia vide-
bat quodāmō claudicare in tebiliōz pte.

k. Et eam que electa fuerat. p̄ dispōnē p̄dictam.

l. Cōgregabo. in vnitate charitatis vī. q̄r post destruc-
tōne hierlm p̄ tyrum. Helius adrianus ea reedificauit: et
solis xp̄ianis habitare cōcessit: z sic multi de xp̄ianis qui
erant dispsi p̄ regiones: ibi fuerunt iterū cōgregati.

m. Et ponam eos in laudē. quod maxime fuit impletū
tpe p̄stantini z citra. n. In omni terra p̄fusionis eo-

Prolo.in Aggeū.

rū.i.vbi pri⁹ fuerat p̄fus⁹: q̄ a⁹ reputabāt malefici ⁊ sa
cilegi ve p̄t⁹ ex gest⁹ aplo⁹ ⁊ martyru⁹. o In tpe illo
q̄ adducā vos. de locis occult⁹ ad public⁹: sicut p̄t⁹ de san
cto silvestro ⁊ multis alijs latetib⁹ pp̄ rabiē p̄secutois: q̄ p̄
p̄stantiū ⁊ alios principes fidēles fuerāt assecurati ⁊ val
de exaltati. p̄t⁹ cū
cōuertero captiu
itatē v̄am. p̄us effi
illi qui dēphende
bāt tanq̄ xpian⁹
occideban⁹ v̄l dā
nabantur: sicut ca
ptiu⁹ ad fodiendū
bareā et alia opa
seruilia et dura: vt
p̄t⁹ ex gestis mltō
ru martyrū. q
Dicit dñs. q̄ ē ipfa
veritas: t̄ regnat in
secula seculorum:
Amen.

In ca.iii.sophonias p̄phā
nivobi d̄r in postil.
De p̄nōcatrix ⁊ re
dempta ciuitas co
lumba.
Additio.

Ubi in trās
latōenra di
cit: Redē
pta in bcbreō poni
tur qdā dictio ec
uoca: que vno mo
signat redemptam
⁊ alio modo signat
pollutā. Similēm
dictio ponit bic ⁊ malach. i. vbi d̄r. Offertis super altare
mēi pollutū panē. vñ in secunda significatōe accipiūt b
hebrei istā dictōem: qd̄ videt magis p̄sonū līfe.

In eo.ca. vbi d̄r in postil. Dispdidi gētes t̄c. Additio.

Dec qd̄ v̄r bic: Dispdidi gētes t̄c. aliter posset ex
poni ⁊ forte melius. Ad qd̄ sciendū q̄ put puer
bialiter d̄r: Felix quē faciūt aliena p̄icula cautūz:
sic deus intendens correctiōem ppli israelitici: puniebat
alias gētes manifeſte p̄ p̄ctis eoz vt inde sumeret ppli il
le eruditōem ad timendū deū ne silr ei p̄tingeret: t̄boc ē
qd̄ dicit p̄phā in p̄sonā dei. Dispdidi gētes. i. alias genti
lin̄ natōes. Dissipati sunt anguli eaz. ad oñdēdū q̄ acri
ter fuerunt puniti ⁊ totaliter desolati sic q̄ nullus rema
neret ibi: vñ dicit: Nō remanēte viro nec v̄llo habitato
re. Et qz ex hoc tēplo debuissent erudiri ad timendū deū
saltē timore seruili ne eis silia p̄tingerent: iō subdit in p̄so
na dei: Dixi: attamē timebis me: suscipies disciplinā. scz
ex flagell⁹ alioz. Et nō p̄ib⁹ habitaculū ei⁹ t̄c. Sz qz talē
disciplinā nō suscep̄rūt: s̄ magis obdurati sunt: iō sub
dit: Diluculo surgetes. i. solicite. Corrupebit oēs cogita
tōes suas. Et qz taliz obstinatoz pena corñdens p̄ci
pue ad finale iudiciū referua iō subdit. Quapropter expe
cta me in die resurrectōis mee in futur⁹. i. in die resurre
ctōis generalis que d̄f resurrectio dei inquantū a deo mi
risce efficiſ. ⁊ exponant̄ cetera put in postilla.

In eo.ca. vbi d̄r in postil. Ultra flumina ethyopie.

Additio.

Dec qd̄ d̄r bic. Ultra flumina ethyopie. p̄rie d̄r d̄
terra illa vbi decē tribus fuerūt trāsmigrati p̄ sal
manasar regē assyrioz q̄ posuit eos iuxta fluiu⁹
gozan. vt bf.iii. Reg. xvii. t̄ tpe alexandri magni redu
si furunt miraculose: credit tñ ipos egressuros circa si
nē mudi: put bf in hystoria scholastica: ⁊ tunc reducēdi
sunt ad verū cultū dñim⁹ sicut ⁊ alie gentes remanētes
sicut d̄ supra. T̄c redā oibus labi⁹ electū vt inuocēt
oēs in noie dñi. q̄ dē sicut trāsmigrati dicit̄ bic supplices
mēi. f. dei inquantū p̄ p̄niā de p̄teritis būliabunt. Di

cun̄t etiā filij disp̄sor̄ meor̄: eo q̄ descēderūt ab illis
qui disp̄si fuerūt p̄ diuinā siniam. De istis ḡ p̄cludit h
p̄phā q̄ deferent deo mūera: sicut supra Eliae.xvii. di
cif de ciscē. In tpe illo deferet̄ munus dño exercitū
a pplo diuulso t̄c. qd̄ intelligit de p̄dictis: vt ibidem.
fuit largi⁹ in ad
ditione declara
tum.

Replica.

Terco
c. sopho
nie vbi
dr. Dispdidi gē
tes t̄c. postil. ex
ponit d̄ iudea si
cut totū capitu
lū de ea loquit̄.
H̄r. aut p̄via
disgressiōis ex
ponit p̄ cautela
iudeor̄ de puni
tōe gentili⁹: iu
xta illud: Felix
quē faciūt aliena
p̄icula cautū
s̄ modicū colo
rebz illa disgres
sio: qz p̄ opposi
tū inde ex puni
tōne gētiū raro
vel nūq̄ facti se
cautiores s̄ se

curiores: p̄ dñs ad vicia p̄aces: iuxta illud Dentro.
xxii. In crassatus ppli recalcarauit. Et sequit̄: De
reliq̄t deū factorē suū t̄c. T̄p. n. p̄spitatis que ortu
habuit ex gētiū deſtitutōe ad vicia deſtuētes in tribu
latōib⁹ ad deūz recurrerunt. put videri poterit ex serie
veteris testamenti.

Incipit expositio plogi in aggeum. p̄betant.

Hieremias p̄pheta t̄c. Iste plogus dividi
tur in duas p̄tes: in qua⁹ prīma insinuat̄
missio p̄p̄ete ad denunciandū t̄ps dom⁹
dñi edificāde pplo reuerso de babylonica
captiuitate. In secunda oñdit̄ materia p̄
p̄petie: ibi. H̄a aut̄ que in tertiu. In p̄ma p̄cedit sic:
primo tangit de captiuitate: secundo de reuersiōe: ibi.
Geragesimo itaq̄ secundo anno. tercio tāgiē missio
p̄p̄ete: ibi. Lunq; a pplo isrl t̄c. Item in p̄ma p̄te p̄
mo tangit diversa ca captiuitatis: secundo tangit ca
duratōis: ibi. Sz cū memoratus ppli. dicit igr.
a Hieremias p̄pheta t̄c. libri secundi galypo. xxv.
vbi d̄r. a r̄ge qz nabuc. recessit q̄ adiurauerat eū p̄ teū
b Dplm isrl refert. bire. xxvii. nec intelligēdū ē q̄
referat cām. s̄. piurū sedechie: s̄ trāslatōem in capti
uitate. vñ sic d̄r ibi: H̄ec dicit dñs: Ego trādā ciuitatez
bāc in manu regis babylonis ⁊ succēdet̄ ea igni ⁊ tu n̄
effugies de manu eius: s̄ p̄rehēſione p̄p̄ēderis: t̄ in
manu eius tradēris. c Sz cū memoratus. his tangi
tur cā duratōis captiuitatis: p̄mo ergo exprimit̄ cau
sa meritoria. secundo cā efficiens: ibi. Molens de⁹. ter
cio cā finalis: ibi. H̄ac rōne. dicit igr. c Sz cū me
moratus ppli. f. ppli isrl hoc refert ad duas trib⁹ vel
ad aliquos relictos de decē. d Multis t̄pib⁹. bie
re. n. a seculo p̄fregisti iugū: rupisti vincula: diristi: non
seruā in oī colle sublimi ⁊ sub oī ligno frondoso tu. p̄
sternebaris mererit. e Et effusi. sang. innocētu⁹ ⁊
marie in tpe manasse. iii. reg. xxi. Iusus sanguineūmo